

LBRIS

We know
books

Ion Creangă

Harap Alb

Editura REGIS

Ilustrații: RONI NOEL

Amu, cică era odată într-o țară un crai care avea trei feciori. Și craiul acela mai avea un frate mai mare, care era împărat într-o alta țară mai depărtată. Și împăratul, fratele craiului, se numea Verde împărat; și împăratul Verde nu avea feciori, ci numai fete. Mulți ani trecuse la mijloc, de când acești frați nu mai avuse prilej a se întâlni amândoi. Iară verii, adică feciorii craiului și fetele împăratului, nu se văzuse niciodată, de când erau ei. Și așa veni împrejurarea, de nici împăratul Verde nu cunoștea nepoții săi, nici craiul nepoatele sale, pentru că țara în care împărățea fratele cel mai mare era tocmai la o margine a pământului, și crăiia istuilalt, la altă margine. Și apoi, pe vremile acele, mai toate țările erau bânuite de războaie grozave, drumurile, pe ape și pe uscat, erau puțin cunoscute și foarte încurcate, și de aceea nu se putea călători așa de ușor și fără primejdii ca în ziua de astăzi. Și cine apuca a se duce pe atunci într-o parte a lumii, adeseori dus rămânea până la moarte.

Dar ia să nu ne depărtăm cu vorba, și să încep a depăna firul poveștii.

Amu, cică împăratul acela, aproape de bătrânețe, căzând la zăcare, a scris carte frăține-său, craiului, să-i trimită grabnic pe cel mai vrednic dintre nepoți, ca să-l lase împărat în locul său după moartea sa. Craiul, primind cartea, îndată chemă tustrei feciorii înaintea sa și le zice:

— Iaca, ce-mi scrie frate-meu și moșul vostru. Care dintre voi se simte destoinic a împărăți peste o țară așa de mare și bogată ca aceea, are voie din partea mea să se ducă, ca să împlinească voința cea mai de pe urmă a moșului vostru.

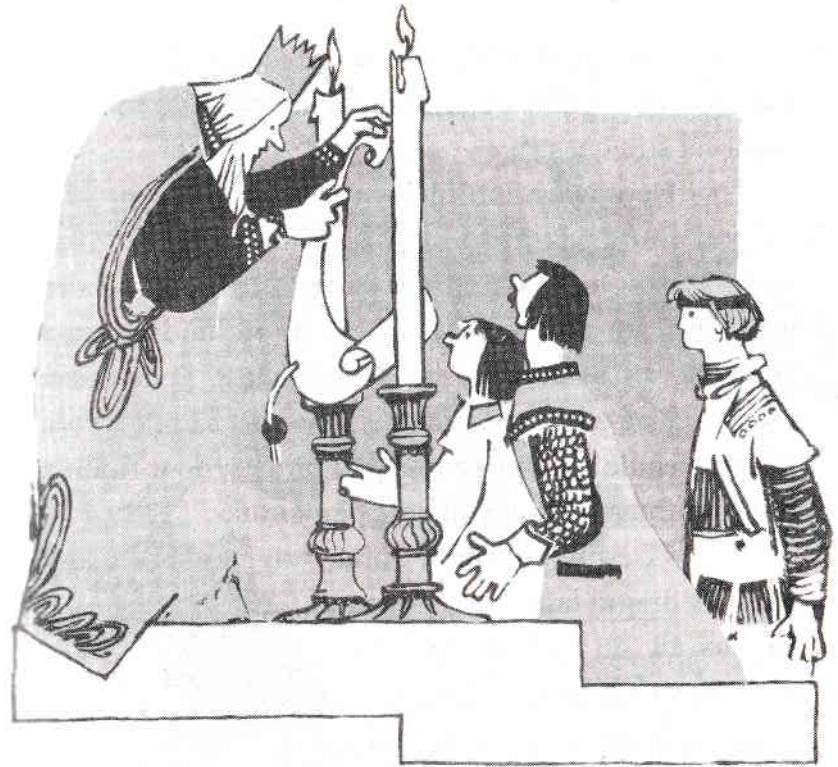
Atunci feciorul cel mai mare ie îndrăzneală și zice:

— Tată, eu cred că mie mi se cuvine această cinste, pentru că sunt cel mai mare dintre frați: de aceea te rog să-mi dai bani de cheltuială, straie de primineală, arme și cal de călărie, ca să și pornesc, fără zăbavă.

— Bine, dragul tatei, dacă te bizuiesti că-i putea răzbate până acolo și crezi că ești în stare a cârmui și pe alții, alege-ți un cal din herghelie, care-i vrea tu, ie-ți bani, cât ți-or trebui, haine care ți-or plăcea, arme care-i crede că-ți vin la socoteală, și mergi cu bine, fătul meu.

Atunci feciorul craiului își ie cele trebuitoare, sărută mâna tătâne-său, primind carte de la dânsul cătră împăratul, zice rămas bun fraților săi și apoi încalecă și pornește cu bucurie spre împărăție.

Craiul însă vrând să-l ispitească, tace molcum și, pe înserate, se îmbracă pe ascuns într-o piele de urs,

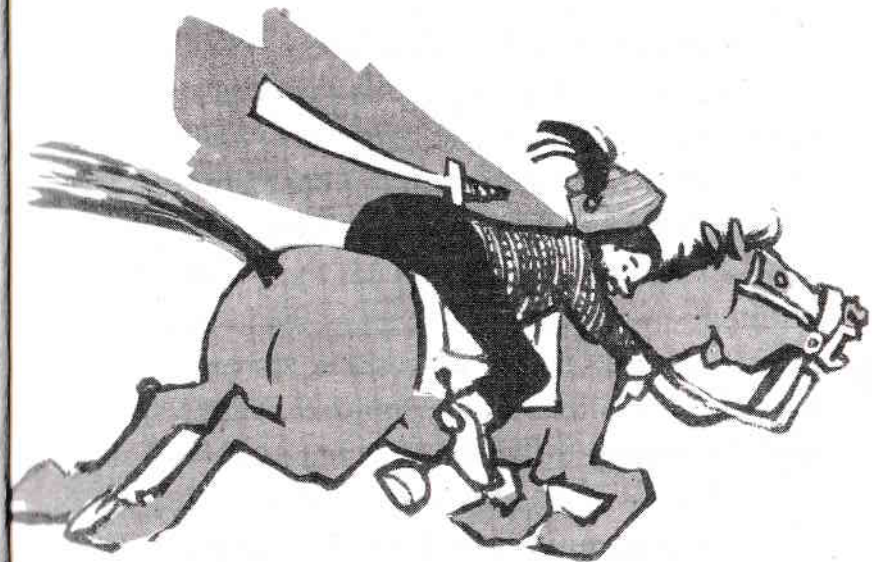
apoi încalecă pe cal, iese înaintea fecioru-său pe altă cale și se bagă sub un pod. Și când să treacă fiu-său pe acolo, numa, iaca la capătul podului îl și întâmpină un urs mornăind. Atunci calul fiului de crai începe a sări în două picioare, forăind, și cât pe ce să izbească pe stăpănu-său. Și fiul craiului, nemaiputând struni calul și neîndrăznind a mai merge înainte, se întoarnă rușinat înapoi la tatu-său. Până să ajungă el, craiul pe de altă parte și ajunsese acasă, dăduse drumul calului, îndosise pielea cea de urs și aștepta acum să vie fecioru-său. Și numai iaca îl și vede viind răpede, dar nu așa după cum se dusesese.

— Da ce ai uitat, dragul tatei, de te-ai întors înapoi?! zise craiul cu mirare. Aista nu-i semn bun, după cât știu eu.

— De uitat, n-am uitat nimica, tată, dar ia, prin dreptul unui pod, mi-a ieșit înaintea un urs grozav, care m-a vârat în toți spărieții. Și cu mare ce scăpând din labele lui, am găsit cu cale să mă întorc la dumneata acasă, decât să fiu prada fiarelor sălbatice. Și de acum înainte, ducă-se din partea mea cine știe, ca mie unuia nu-mi trebuie nici împărăție, nici nimica; doar n-am a trăi cât lumea, ca să moștenesc pământul.

— Despre aceasta, bine ai chitit-o, dragul tatei. Se vede lucru, că nici tu nu ești de împărat, nici împărăția pentru tine; și decât să încurci numai așa lumea, mai bine să șezi deoparte cum zici, căci mila Domnului: Lac de ar fi, broaște sunt destule. Numai așa vrea să știu, cum rămâne cu moșu-tău. Așa-i că ne-am încurcat în slăbăciune?

— Tată - zise atunci feciorul cel

mijlociu - să mă duc eu, dacă vrei.

— Ai toată voia de la mine, fătul meu; dar mare lucru să fie, de nu ți s-or tăie și ție cărările. Mai știi păcatul, poate să-ți iasă înainte vrun iepure, ceva... și popâc! m-oi trezi cu tine acasă, ca și cu frate-tău, și-apoi atunci rușinea ta n-a fi proastă. Dar dă, cearcă și tu, să vezi cum ți-a sluji norocul. Vorba ceea: Fiecare pentru sine, croitor de pâne. De-i izbuti, bine de bine, iară de nu, au mai pățit și alți voinici ca tine...

Atunci feciorul cel mijlociu, pregătindu-și cele trebuitoare și primind și el carte din mâna tată-său către împăratul, își ie ziua bună de la frați și a doua zi pornește și el. Și merge și merge, până ce înnoptează bine. Și când prin dreptul podului, numai iaca și ursul: mor! mor! mor! Calul fiului de crai începe atunci a forăi, a sări în două picioare și a da înapoi. Și fiul craiului,

văzând că nu-i lucru de șagă, se lasă și el de împărăție și cu rușinea lui se întoarce înapoi la tată-său acasă.

Craiul cum îl vede, zice:

— Ei, dragul tatei, așa-i că s-a împlinit vorba ceea: Apără-mă de găini, că de câni nu mă tem.

— Ce fel de vorbă-i asta, tată? zise fiu-său rușinat. La dumneata urșii se cheamă găini? Ba ia, acum cred eu frăține-meu, că așa urs oștirea întregă este în stare să o zdrumice... Încă mă mier cum am scăpat cu viață; lehamite și de împărăție și de tot, că doar, slava Domnului, am ce mânca la casa dumatăle.

— Ce mânca, văd eu bine că ai; despre asta nu e vorbă, fătul meu - zise craiul posomorât - dar ia spuneți-mi, rușinea unde o puneți? Din trei feciori câți are tata, niciunul să nu fie bun de nimica? Apoi drept să vă spun, că atunci degeaba mai stricați mâncarea, dragii mei... Să umblați numai așa frunza frâsinelului toată viața voastră, și să vă lăudați că sunteți feciori de crai, asta nu miroase a nas de om... Cum văd eu, frate-meu se poate culca pe-o ureche din partea voastră; la sfântul așteaptă s-a împlini dorința lui. Halal de nepoți ce are! Vorba ceea:

La plăcinte,

Înainte

Și la război,

Înapoi.

Fiul craiului cel mai mic, făcându-se atunci roș cum îi gotca, iese afară în grădină și începe a plânge

în inima sa, lovit fiind din adâncul sufletului de apăsătoarele cuvinte ale părintelui său. Și cum sta el pe gânduri și nu se dumerea ce să facă pentru a scăpa de rușine, numai iaca se trezește dinaintea lui cu o babă gârbovă de bătrânețe, care umbla după milostenie.

— Da ce stai așa pe gânduri, luminate crăișor? zise baba. Alungă mâhnirea din inima ta, căci norocul îți râde din toate părțile și nu ai de ce fi supărat. Ia mai bine miluiește baba cu ceva.

— Ia lasă-mă-ncolo, mătușă, nu mă supăra, zise fiul craiului. Acum am altele la capul meu.

— Fecior de crai, vede-te-aș împărat! Spune babei ce te chinuiește; că de unde știi, poate să-ți ajute și ea ceva!?

— Mătușă, știi ce? Una-i una și două-s mai multe; lasă-mă-n pace, că nu-mi văd lumea înaintea ochilor de năcaz.

— Luminate crăișor, să nu bănuiești, dar nu te iuți așa de tare, că nu știi de unde-ți poate veni ajutor.

— Ce vorbești în dodii, mătușă? Tocmai de la una ca dumneata ți-ai găsit să aștept eu ajutor?

— Poate ți-i deșanț de una ca aceasta? zise baba. Hei, luminate crăișor! Cel de sus varsă darul său și peste cei neputincioși; se vede că așa place sfinției sale. Nu căuta că mă vezi gârbovă și stremțuroasă, dar prin puterea ce-mi este dată, știu dinainte ceea ce au de gând să izvodească puternicii pământului și adeseori râd cu hohot de nepriceperea și slăbăciunea lor. Așa-i că nu-ți